

consistit. *Dein* accidere potest, ut haec aversio in aversionem contra Deum, adeoque in odium Dei tum abominationis, tum inimicitiae transeat. Quo patet, has solas rationes, etsi alias seponimus, justissimas esse, cur dicatur a S. Thoma desperatio *periculosior*. — Peccata hucusque recensita contra *ipsa attributa divina* committuntur.

Dein recensenda sunt peccata contra *bona Dei extrinseca*:

5. Blasphemia — quae utpote injuriosa Dei tractatio maxime directe impetit divinum honorem. — Adverte tamen, hanc ipsam *internam* malitiam superari posse non raro ab iis peccatis, quae blasphemiae radices sunt, nimirum odium Dei et infidelitas. Hoc ordine, i. e. *post* peccata contra theologicas virtutes eam collocamus tantum, quatenus *probrum contra Deum* continet.

6. Idololatria, cum superstitione: est videlicet in se *magna blasphemia*. Imo quatenus simulata idololatria non est, est infidelitatis confessio, atque propterea si *conjuncta peccata* simul sumimus, post formale odium Dei primum locum occupabit, siquidem continet tum intensitate gravissima, tum extensione plura peccata, sc.: infidelitatem internam, blasphemiam, externam infidelitatis professionem, *publici cultus Dei* perversionem.

Nihilominus id, quod *idololatriae qua tali* omnino essenziale est, non est infidelitas, siquidem idololatria esse potest ex metu simulata, neque directus blasphemandi animus, qui tum in simulata idololatria tum in idololatria vera et perfecta abest. Hinc est, quod *essentialem* idololatriae malitiam infra blasphemiam et infidelitatis malitiam posuerimus, atque indubitanter fateri debeamus, haeresis peccatum multo gravius esse in se, quam idololatriam metu commissam.

7. et 8. Accedunt alia peccata, quae etiam rationem blasphemiae, i. e. probri et injuriae contra Deum, contineant, nimirum:

Perjurium, et tentatio Dei. Quodsi quaeris, quodnam horum peccatorum sit gravius, respondeo: si tentationem Dei sumis *directam*, jam simul habes peccatum infidelitatis et haeresis ac proin peccatum concomitans *majus*. Alioqui perjurium, quod Deum facit testem falsitatis, videtur malitia esse gravius; impingit enim contra veracitatem Dei, quae sane inter primaria Dei attributa collocari debet, quum tentatio Dei probrose tractet (experimentum sumens) vix unquam alia quam attributa Dei *relativa*, v. g. ejus benignitatem, misericordiam, liberalitatem.

1228 Sequuntur peccata et injuriae 9. quae contra Christum hominem et 10. quae contra Christum in SS. Eucharistia latentem committuntur. Quod tamen intellige *ceteris paribus*: nam si atrox est injuria, non solum inde colligitur, subesse in animo hominis peccantis gravissimum peccatum odii contra Deum, summamque blasphemiam, sed subjectiva actus malitia etiam intensitate et duratione augetur: hinc est, quod subjectiva malitia Christicidii gravior censeatur, quam ipse solus affectus voluntarii odii, quod contra Divinitatem concipiatur. Nihilominus verum manet, ipsa haec peccata summam

malitiam sumere ex eo, quod contineant atque *re exercent* odium contra Deum; aliae rationes malitiae hanc non attingunt.

Simile quid dici debet de SS. Eucharistiae conculcatione atque contumeliosa tractatione: quae sane multo majus peccatum constituit, quam indigna susceptio.

Proxime sequuntur varia sacrilegia:

1229

11. Simonia saltem ea, quae est juris divini.

12. Profanatio rerum sacrarum. — Quodsi quaeris, cur simoniam rerum sacrarum externae profanationi praeposuerim, ratio est, quia majorem injuriam specificam continere videtur ea, quae ipsa mentis aestimatione adeo injuriosa committitur, quam quae externo tantum abusu. Verum si sumis profanationem *ex malitia* ortam, facile concedo, eam etiam graviorem evadere posse, quatenus oriatur ex *graviore peccato interno*, sc. odio Dei, infidelitate, blasphemia: at de his jam non est quaestio.

13. Indigna sacramentorum susceptio.

14. Indigna sacramentorum administratio (in statu peccati).

15. Injuria contra *personas* Deo sacras (ecclesiasticas) commissa.

16. Injuria contra *res* Deo vel Ecclesiae sacratas commissa.

NB. Quae n. 15 et 16 notantur, sane pro rei seu objecti magnitudine peccatis sub n. 12 etc. enumeratis graviora evadere possunt: quod jam inde patet, quia sacrilegia ex natura sua non excludunt materiae parvitatem, ita ut peccatum, quod specie sua sacrilegium sit, evadere possit veniale.

17. Violatio voti Deo facti. Quam, etsi hoc loco posui,¹²³⁰ non puto sub omni respectu malitiae specificae inferioris esse, quam sacrilegii — simile quid dic de sequenti juramenti laesione. Nam quatenus fides *ipsi Deo* aut coram Deo data respicitur, ejus violatio *magis directe* contra Deum est, quam sacrilegium, et sub hoc respectu hujus malitiam *antecedit*, ut n. 455 notavi. Nihilominus in *multis* sacrilegiis oppositio, etsi *minus directa*, tamen *gravior* est contra Deum: quapropter *omnia sacrilegia diversa* prius commemoravi. — *Dein* sub alio quodam respectu, quatenus sc. *res promissa* consideratur, violatio voti inferioris malitiae est, quam sacrilegium. Nisi enim versemur in iis votis, quibus non solum Deo aliquid promittitur, sed, interveniente publica auctoritate Ecclesiae, etiam ipse vovens circa certas res et actiones Deo consecratur, votum in se solo spectatum ad id tendit, ut aliquid Deo speciali modo proprium *fiat*, ac proin violatio voti impedit, quominus res Deo speciali modo propria evadat; sacrilegium vero rem violat, quae Deo ita propria jam facta est. Sicut autem homo gravius laeditur per violationem rei sibi jam propriae, quam per violationem rei sibi solummodo promissae; ita igitur Deus gravius laedi videtur *sub hac ratione* per sacrilegium, quam per voti violationem.

18. Violatio juramenti promissorii: haec secundum speciem suam minus gravis est, quam voti laesio, siquidem gravius ligat promissio, quae *Deo*, quam quae *coram Deo* facta est.

Haec sunt principales species peccatorum magis obviorum, quae contra Deum possunt committi. Quae autem in singulis speciebus quoad infimam speciem aliis alia graviora sint, ex tota theologiae moralis tractatione desumi debet; neque hic potest repeti.

¹²³¹ Circa peccata contra hominem humanaque bona sufficit breviter aliquem ordinem pro diversorum bonorum laesione statuere.

I. Ceteris paribus graviora sunt peccata, si ordinem *personarum*, quae laeduntur, respicimus:

1. quae homo contra seipsum committit; dein sequuntur,
2. quae contra parentes et cognatos, Superiores committuntur;
3. quae committuntur contra extraneos.

NB. Verum a 1. ordine ea excipere debemus, quae committuntur non in ipsam personam, sed in bona humana externa, nimirum in illa, quorum jus atque dispositionem homo habet: in iis enim seipsum homo non proprie laedit, quum injuriam — utpote non invitus — a se non patiatur.

II. Si ordinem *bonorum* respicimus, peccata graviora sunt hoc ordine:

1. ea, quibus vita atque interna bona laeduntur;
2. ea, quibus jus conjugale laeditur (utpote contra primum bonum hominis nascituri);
3. quibus honor et fama laeditur;
4. quibus laeduntur bona fortunae atque similia jura.

Ergo hic ordo fere statuendus est in *reali* laesione (unde ordo in mentali laesione facile desumitur):

1. Homicidium (suicidium — parricidium — simplex homicid.) atque similis personae laesio.
2. Adulterium.
3. Luxuria alia consummata.
4. Laesio honoris — laesio famae.
5. Furtum et damnificatio.
6. Luxuriosa delectatio incompleta.
7. Gulae delectationes: quas tamen, si graves evadunt, v. g.

plena ebrietas, prae incompleta luxuria graviore esse censeo; imo si aggravantes circumstantiae accedunt, etiam aliis quibusdam peccatis sive luxuriae sive injustitiae graviore.

¹²³² Nota ad 2 et 3. Quoniam in peccatis luxuriae innaturalia a naturalibus distinguere debent, ratio autem adulterii aliarumque malitiarum in utrisque peccatis adesse potest: secundum duos respectus, tum internae et primariae malitiae, tum malitiae accedentis, ordinem gradumque peccatorum statuamus oportet. Incipiendo a minus gravibus, gradus malitiae *contra naturam* hunc ordinem sequitur:

1. pollutio, 2. sodomia imperfecta, 3. sodomia perfecta, 4. bestialitas. Ordo vero secundum malitiam luxuriae adjunctam est hic:

1. fornicatio simplex, 2. sacrilegium, 3. adulterium, 4. incestus cum proxime cognatis: v. S. Thom. II. II. q. 154 a. 12. — Id tamen intellige, si solus finis rerum venerearum attenditur: sub hoc enim respectu revera hoc gradu et *hac serie* ordo a natura statutus gravius aut minus graviter laeditur. Tum enim hujus diversi gradus vera ratio est, quod incestus iste laedat ordinem ab ipsa natura inviolabiliter et perpetuo statutum, seu assumat carnalem conjunctionem, quae perpetuo ab ipsa natura interdicta sit; adulterium contineat conjunctionem a natura quidem, sed non ita perpetuo interdictam, siquidem mors conjugis illud interdictum solvat; sacrilegium sit conjunctio non ab ipsa natura, sed extrinsecus interdicta.

Verum inde plane sequitur, incestum in gradibus inferioribus, qui positiva lege tantum impedimentum matrimonii constituent, esse inferioris malitiae, quam sacrilegium: imo sacrilegium quatenus contineat peccatum speciali modo contra Deum, facile malitiâ superare tum incestum, tum adulterium.

Simile quid observa in comparatione adulterii et incestus. Nisi enim sumis incestum illum, quem ipsa jam natura hoc caractere notavit, adulterium, quippe quod jus alienum gravissimum idque sacramentali vinculo firmatum laedat, incestu gravius esse plane judico.

Habet hinc benignus lector paucas quasdam regulas, quibus peccatorum malitiam dignoscat, et quibus tum recolat tum suppleat ea, quae fusius de singulis peccatis in toto hoc volumine sunt tractata.

Verum gravior etiam cura, quam cognoscendorum peccatorum, ea esse debet, qua illa vitemus atque alios ad ea vitanda dirigamus. Quod quum solis humanis et naturalibus viribus praestari impossibile sit, ad divina adjumenta considerationem nostram transferre debemus, quorum explicandorum sequens volumen II provinciam potissimum sibi assumet.

Explicit theologiae moralis volumen I.

A. M. D. G.

